

розвитку та здоров'язабезпечення дітей, а також надати можливість інтерактивної взаємодії із батьками дошкільнят, коли вони мали змогу задати питання і отримати відповідь безпосередньо фахівця. Крім того, для батьків було організовано можливість взяти координати фахівців для особистих консультацій, якщо сім'я потребувала індивідуального супроводу фахівця для вирішення конкретної проблеми дитини.

Результативність заходу виявилась і через обмін контактами фахівців та вихователів ЗДО, взаємодія яких може бути корисною для організації просвітницько-консультативної діяльності у межах конкретного дошкільного закладу.

Висновки. Таким чином, організація взаємодії закладів дошкільної освіти із фахівцями різних галузей здоров'язбереження та батьків вихованців може бути реалізована на платформі середовища сучасного університету. Означена ініціатива стала елементом просвітницько-консультативної діяльності батьків вихованців закладів дошкільної освіти.

Секція 5

УДК378+ 159.9:316

Демідова Ю. Є.

м. Харків, Україна

ФОРМУВАННЯ ЕКОЦЕНТРИЧНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Проблема кризового стану природнього середовища та екологічного неблагополуччя є наслідком історичного розвитку цивілізації. Запобігти сучасній екологічній кризі неможливо тільки прийняттям заходів одноманітного характеру. Однією з причини цієї проблеми є низький рівень екологічної культури населення, відсутність екоцентричної свідомості, потреби в природоохоронній діяльності, ціннісному

відношенні до природного середовища. Вирішення цієї проблеми вимагає комплексного підходу, зокрема, формування екологічної свідомості, поширення етичних норм у ставленні до середовища.

Екологічна свідомість розглядається на основі розуміння нерозривного зв'язку людини з природою, його залежності від цілісності природного середовища та змін, обумовлених діяльністю людини. В літературних джерелах надано визначення двох протилежних типів екологічної свідомості: екоцентричної та антропоцентричної. Під антропоцентричною екологічною свідомістю розуміється особлива форма відображення природних об'єктів і явищ дійсності та їх взаємозв'язків, що обумовлює перетворюючу діяльність людини. Для цього типу свідомості характерно виражене протиставлення людини і природи, де найвищою цінністю є сама людина, а природа – лише джерело для задоволення її потреб. Екоцентричну екологічну свідомість характеризує наділення природи суб'єктними властивостями, завдяки чому сама природа розглядається як цінність, і відносини з нею будуються на принципах рівноправності в силу домінування непрагматичної мотивації. У сучасному суспільстві антропоцентрична екологічна свідомість є переважаючою і охоплює всі сфери діяльності. Тому на цей час особливою є проблема побудови комплексної системи освіти, що буде містити досягнення сучасної екологічної філософії, екологічної етики, екологічної психології та педагогіки. Отже, формування екологічної свідомості майбутнього фахівця – це комплексна освітня система, що включає розвиток особистісних та професійних якостей.

Важливим моментом у формуванні екологічної свідомості майбутнього фахівця є:

- 1) необхідність вивчення психолого-педагогічних особливостей студентів і навколишнього їх мікросередовища;
- 2) розвиток умінь виявити їх інтереси і потреби;

3) вміння виокремити спільне у прояві прагнення до спілкування з природою;

4) формування навичок дбайливого ставлення до середовища проживання.

Таким чином, формування екоцентричної свідомості майбутніх фахівців має бути спрямовано на оволодіння ними системою екологічних знань, які згодом стануть основою екологічної свідомості і світогляду особистості. Саме світогляд визначає ставлення до природи, є наслідком реалізації змісту екологічної свідомості і проявляється у професійній діяльності. Отже, екоцентрична свідомість розглядається як професійно особистісна характеристика, що базується на знаннях і вміннях в області природничих наук та ставленні до навколишнього середовища.

Література. 1. *Душечкіна Н. Ю.* Формування екологічного світогляду студентів у закладах вищої освіти : Монографія. / Н. Ю. Душечкіна. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. – С. 213. 2. *Батукаев Н. С., Иразова М. А.* Формирование экологической культуры и компетентности студентов / Н. С. Батукаев, М. А. Иразова // Педагогика высшей школы, 2015. – №3. 3. *Екологічна психологія: навч. посібник.* / В. О. Скребец. – К. : МАУП, 1998. – С. 144. 4. *Дерябо С.Д.* Экологическая педагогика и психология / С. Д. Дерябо, В. А. Ясвин. – Ростов-н / Д., 1996. – С. 480.

УДК 37.018:005.336.2(043)

Жога Р. А.

м. Харків, Україна

ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ОДНА З УМОВ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

На сучасному етапі розвитку освіти набуває актуальності питання створення освітнього середовища (ОС) для формування компетентних